

WOONSPECIAL

Citta

Stadsmagazine bij
GAZET VAN ANTWERPEN

Zaterdag 4 oktober 2014 - N°101

De kleinste
woontoren
op het Eilandje

Persoonlijk
Antwerpen van
Axel Enthoven

Xavier Coenen woont, ontwerpt en produceert in 't stad
100% Antwerps design

HET HUIS van de architect

Hansi Ombregt ontwerpt
kleinste woontoren van 't Eilandje

Sinds enkele jaren is het Eilandje in volle ontwikkeling. Hagelwitte woonblokken schieten omhoog, oude pakhuizen krijgen een andere bestemming en twee nieuwe musea trekken stoeten toeristen aan. Tussen al dat projectgeweld staat een zeldzame eengezinswoning. Op eenzame hoogte en dat mogen we ook letterlijk nemen, want het is zowel een staaltje van gedurfde architectuur als van slimme vooruitziendheid.

Tekst: Suzanne Antonis

Foto's: Frederik Beyens

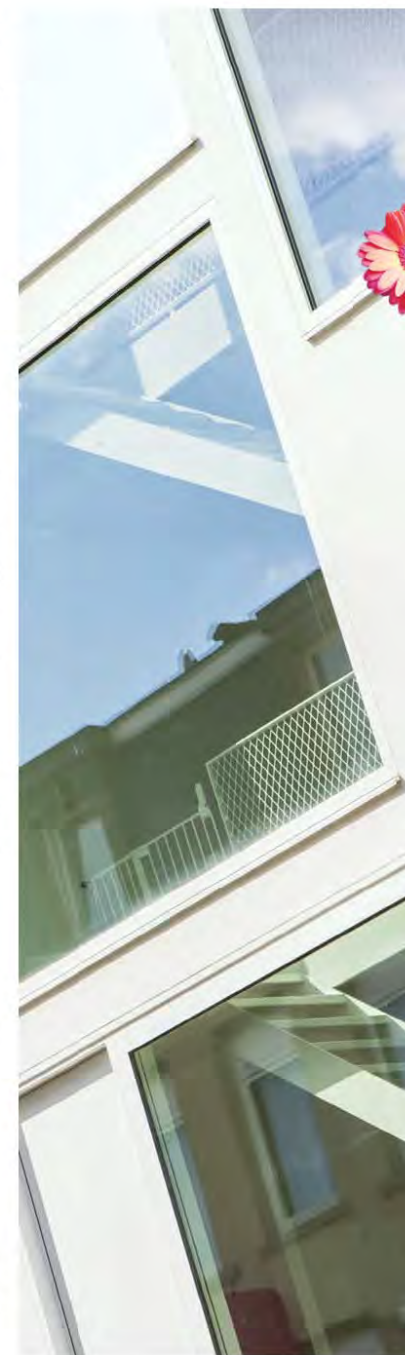
Na een kotleven en enkele verhuizingen in Gent en Antwerpen waren Hansi en Sophie eind 2009 klaar voor een definitieve woonplek. Hun interesse ging uit naar het Eilandje, maar na enkele zondagmiddagwandelingen waren ze er bijna zeker van dat dit nieuwe woonkwartier voor hen onbetaalbaar zou blijven. Tot Hansi eind 2009 niet ver van het Red Star Line Museum een ineengezakt krotzag staan met een bordje 'te koop'. Als architect zag hij dadelijk dat dit een ideale plek was voor zijn gezinnetje en hij maakte meteen een afspraak.

"Ik weet het nog goed, het was op een zaterdag en Sophie moest werken. Dat hette een krotwoning was, vond ik niet zo erg. Ik zag het veel eerder als een lapje grond waar ik mijn eigen ideeën op kon bouwen. Ik deed ter plekke een bod, zonder met Sophie te overleggen. Toen zij 's avonds vroeg of het interessant was, moest ik zeggen dat ik heteigenlijk al had gekocht."

Sophie: "Dat was even schrikken, maar Hansi heeft dat goedge maakt door onmiddellijk de eerste tekeningen te maken. Die stelden me al wat meer gerust en nu het resultaat er is, ben ik blij dat ik toen niet heb tegengepruteld."

De eerste ontwerpen

Architecten die een woning voor zichzelf tekenen, beginnen aan een moeilijke opdracht. Hansi: "Je ziet te veel mogelijkheden omdat je perfect weet wat je eigen wensen zijn en hoe je toekomst er in of meer gaat uitzien. Ik heb bijna een vol jaar getekend. Een stadswoning is sowieso minder gemakkelijk dan een vrijstaande woning op het platteland. Hier wil je zoveel mogelijk de beschikbare vierkante meters benutten. Ruimtelijk moet het interessant zijn en voor de lichtinval moet je rekening houden met de gebouwen die al rond jouw woning staan of nog gaan komen. Een bijkomende moeilijkheid was dat we van een appartement kwamen waar keuken, leefruimte en zithoek op dezelfde verdieping waren. Die manier van wonen moesten we hier loslaten, want dat zou met de beschikbare oppervlakte van 5 bij 9 meter veel te klein worden. Dat was meteen het eerste uitgangspunt van het ontwerp: we wilden alles zo groot moge-

De volledige trapconstructie van het huis bevindt zich aan de voorgevel.

lijk en in verbinding met elkaar, zodat ik contact moest leggen tussen de verschillende verdiepingen. Het tweede uitgangspunt was dat we ook veel buitenruimte wilden. We hebben vrij snel de keuze gemaakt om de gelijkvloerse verdieping niet vol te bouwen, maar te beperken tot een inkomhal met toilet, een stadstuin en een carport die we ook als overdekte buitenruimte konden gebruiken. En het gebouw moest de hoogte in, zo niet zou het later verdrinken tussen de appartementen die onvermijdelijk aan weerskanten van onze woning zullen komen.”

Spelen met de voorgevel

Om de maximale breedte van de etages te kunnen benutten als woongedeelte, is de volledige trapconstructie geïnstalleerd aan de voorgevel. Die biedt met de ruime glaspartijen een interessante doorkijk op de vijf bouwlagen. “We zien vaak mensen op straat die voor ons huis blijven staan en er niets van snappen”, lacht Sophie. “Ze vragen zich af of dit nu een appartement of een woning is, want de ramen lopen niet overal gelijk met de verdiepingen. Als ze mij dan beneden op de trap zien vertrekken en even later twee etages hoger terugzien, snappen ze dat dit maar één huis is. Maar we zijn wel blij met dat speelse effect.” Hansi: “De plaatsing was een heikele klus, want de trap is van gelakt staal en dus kwetsbaar. We hebben hem pas op het einde van de werken laten installeren. Dat betekende dat de

“We zien vaak mensen op straat die voor ons huis blijven staan en er niets van snappen”

vaklui tot dan al hun materiaal op ladders naar boven moesten dragen. De trapelementen zelf lieten we op de bovenste verdieping naar binnen takelen. Niet alles paste van de eerste keer, zodat we de eerste week na de verhuis nog op de ladder naar boven moesten klimmen.”

Op het ritme van de dag

Elke verdieping heeft een specifieke functie en ook daarover hebben Hansi en Sophie goed nagedacht. Waar de gelijkvloerse verdieping beperkt blijft tot binnenkomen en schoenen uitschoppen, kom je na de eerste trap in de keuken terecht. “Daar ga ik na het werk meestal meteen aan de slag”, zegt Sophie. “We maken er een punt van om het voor de maaltijd zelf gezellig te maken, dus is onze eettafel een trapje omhoog zodat we niet voortdurend op een halfopgeruimd aanrecht kijken en toch contact hebben met de keuken. Nadien stijgen we weer een trap hoger naar de zitkamer die ook in verbinding staat met de eetruimte.” Moet de kleine Olivia naar

Hansi en Sophie en de kleine Olivia zijn heel tevreden met hun huis in de hoogte.

De keukentafel bevindt zich enkele trapjes hoger dan het aanrecht.

De zitkamer bevindt zich een etage hoger dan de keuken.

bed, dan gaat het naar de kinderkamer op de volgende verdieping. Hansi: "Die is ingedeeld in twee slaapkamers, een speelruimte en een functioneel badkamerje. De wanden zijn van gyproc en gemakkelijk te verplaatsen of weg te nemen, want het zijn geen dragende muren en ze zijn bovenop het polybeton geplaatst. Eigenlijk kan elk plateau een andere functie krijgen, afhankelijk van de levensfase waarin we zitten." Of ze nog weten waar de andere zit als ze naar elkaar roepen: ik zit boven of beneden? "Dat is een interessante vraag, maar tot nu toe hebben we elkaar altijd al gevonden", lacht Hansi. Ouders gaan meestal als laatste slapen, dus ligt de slaapkamer van Hansi en Sophie nog een etage hoger. En daarna komt de werkkamer van Hansi. "Met een buitenterras", glunderd hij. "Het uitzicht is fenomenaal. We kijken op de Schelde en de oude havenkranen die tot het erfgoed van het

MAS behoren. Ditis zo typisch voor Antwerpen. Als we de pech hebben dat ze de ruimte achter ons huis helemaal gaan volbouwen, hebben we ons voorgenomen dat we van de havenkranen zoals we ze nu zien een schilderij laten maken."

De kleuren van wit

Voor Hansi was het vanaf het begin duidelijk dat de structuur van de woning het best tot uiting zou komen als het kader wit bleef. Sophie vond dit aanvankelijk wat te clean, dus ging ze voor de inrichting aan de slag met enkele opvallende kleuren. "Van de muren bleef ik af, maar voor de meubels en de objecten mocht er best wat variatie zijn." De knalrode Smeg-koelkast in de keuken is meteen een blikvanger. Net als de twee Tolix-krukjes in blauw en geel. Sophie: "Toen ik bij Aldi twee eenvoudige fruitschalen zag in precies dezelfde kleu-

"De eerste week na de verhuis moesten we nog op de ladder naar boven klimmen"

ren, heb ik die meteen gekocht. Het hoeft allemaal niet zo duur te zijn. De kunst is om alles goed bij elkaar te laten passen." De eettafel van warm hout vonden ze in de Kloosterstraat, het vintage kastje tikten ze voor een prijsje op de kop op de Vrijdagmarkt. Een aardigheidje is het zitbankje waarvan de achterkant uitsteekt in de keuken en daar een boekenkast wordt. En op het bordes van de trap kwam een plantenhoek. Over de muurdecoratie waren Hansi en Sophie het snel eens. Beiden zijn ze fan van kunstenaar ZIG en die mocht voor hen een interpretatie schilderen van een foto van ontwerpers Charles en Ray Bames, hun grote inspiratiebron. "We zijn naar hun huis in Los Angeles gaan kijken dat gebouwd werd onder het Case Study Houses program." Het illustratieboek van dit iconische architectuur experiment uit de twintigste eeuw ligt trouwens als decoratie-element op de kast in de zithoek.

Het energievraagstuk

Bouwen kan tegenwoordig niet meer zonder een grondig onderzoek naar energieverbruik en milieuvriendelijke materialen. Hansi: "We hebben gedacht aan een hout- of staalskelet, maar omdat we rekening moesten houden met de woningen naast ons, hebben we toch voor een baksteenruwbouw gekozen. Wat energie betreft: de normen worden elk jaar strenger. We hebben overal dubbel glas, vloerverwarming die zuiniger is dan andere systemen en de woning is goed geïsoleerd. We kregen wel opmerkingen over de grote hoeveel-

HET EILANDGEVOEL

Hoewel Hansi en Sophie aanvankelijk dachten dat wonen op het Eilandje niet voor hen was weggelegd, gaven ze hun dromen nooit op. Hansi: "Toen we vroeger hier kwamen wandelen, hadden we al meteen een vakantiegevoel. De Schelde met de mooie zonsondergang in de bocht deed ons aan de zee denken. Je kunt ze trouwens bijna ruiken. De boten aan het MAS, de vele terrasjes en restaurantjes, de toeristen die hier dagelijks voorbijkomen op weg naar het Red Star Line Museum... Alles ademt hier de vrijheid van een open ruimte. Toch hebben we, nu we hier wonen, niet het gevoel dat we afgesloten zitten van de stad, waar het allemaal lijkt te gebeuren. Als de nieuwe tramverbinding er komt, zijn we in een wip in het historisch centrum. Hoewel dat niet echt nodig is, want hier

is de culturele agenda ook goed gevuld." Sophie: "Ook het sociale aspect is ons erg meegewallen. Met de ontwikkeling van de buurt komen er ook meer kinderopvang en scholen en, wat we niet wisten, de burenspraken hier nog met elkaar. Bij onze aankomst in 2012 kregen we meteen bezoek van de eigenaars van het Portugees restaurantje tegenover ons huis en als we op reis zijn, komt een andere buur onze post ophalen." Hansi: "De eigendommen zijn duur hier, dat moeten we niet onder stoelen of banken steken en dikwijls wordt het Eilandje vergeleken met het hippe Zuid. Maar wij zijn hier niet komen wonen om chich te doen, maar omdat het een ruimtelijke en mooie omgeving is die bovendien nog veel toekomstperspectief heeft."

Speelkamer voor Olivia.

Op het slaapkamerniveau van de ouders is een zithoek gecreëerd als extra stilte-ruimte.

Olivia in haar kinderkamerje.

“Het is niet omdat we een spectaculair huis hebben, dat het ook peperduur is”

Een groen plantenhoekje als kleuraccent in het witte kader.

De knalrode Smeg-koelkast is een blikvanger in het witte interieur.

Deze twee kleurrijke fruit-schalen kocht Sophie bij Aldi.

heid glaspartijen. De EPB-regelgeving vereiste dat we triple glas en screens zouden plaatsen om de woning niet te fel te laten opwarmen, waardoor we airconditioning nodig zouden hebben om de temperatuur draaglijk te houden. Maar triple glas lag toen niet binnen ons budget en screens zouden bovendien overbodig worden zodra het project naast ons gerealiseerd wordt. Trouwens, als we de ramen overal een stukje openzetten, wordt het hele huis door de passieve circulatie leeggetrokken en is de lucht in korte tijd afgekoeld. De energienormen zijn interessant, maar ze zijn nog niet helemaal wat ze moeten zijn. Veel zaken zoals woon-werkverkeer dat fors vermindert als je vlak bij je werk in de stad woont, worden niet ingecalculeerd. Bovendien is er ook nog zoiets als levenskwaliteit, ruimtelijkheid en mooie architectuur. Daar wordt te weinig rekening mee gehouden.”

Een tuin op de groei

De tuin is het volgende project waar Hansi en Sophie zich over willen buigen. Sophie: “Het is maar een kleine oppervlakte ten opzichte van het huis, maar we hebben toch al enkele mooie planten om de twee met elkaar in evenwicht te brengen.” Hansi: “De muur is de start voor een volledige verticale tuin met enkele klimplanten waarvan elk seizoen iets in bloei staat. Als we die tuinmuur zo hoog mogelijk laten komen, hebben we vanaf de meeste verdiepingen rechtstreeks contact met het groen. Op het niveau van de eetkamer komt er een wenteltrap naar buiten en 's nachts gaan we het geheel uitlichten, zodat je de binnenruimte vergroot tot aan de begroeide muur.” Sophie dacht ook aan een waterpartij, maar dat ligt buiten het budget. Hansi: “Het is niet omdat we een spectaculair huis hebben, dat het ook peperduur is. De constructie is met de geaccentueerde trap aan de voorgevel heel origineel, maar in het totaalbudget weegt dat niet het zwaarste door. Voor de afwerking hebben we voor eenvoudige materialen gekozen, die hun eigenheid behouden. Uiteindelijk is dat voor ons het belangrijkste. Een huis moet op een plek staan waar je graag bent. Indien mogelijk in een zee van ruimte en omringd door duurzame materialen die in al hun eerlijkheid zijn binnengebracht. Daartussen strooien we accenten waar we vrolijk van worden. Zo wordt wonen van 's morgens tot 's avonds een feest.” ■

Hansi Ombregt maakt deel uit van het team van P&S-architecten (www.P&S.be).